

Foto: Nils-Olof Engberg

Dåligt år för kustens havsörnar!

Östersjökustens havsörnar hade under 2010 det sämsta häckningsutfallet på många år. Både andelen lyckade häckningar och antalet ungar i de bon där reproduktion ägde rum var ovanligt låg, både i Egentliga Östersjön och i Bottniska viken. Produktiviteten i bestånden – antalet ungar per kontrollerat par – var den lägsta sedan början av 1990-talet.

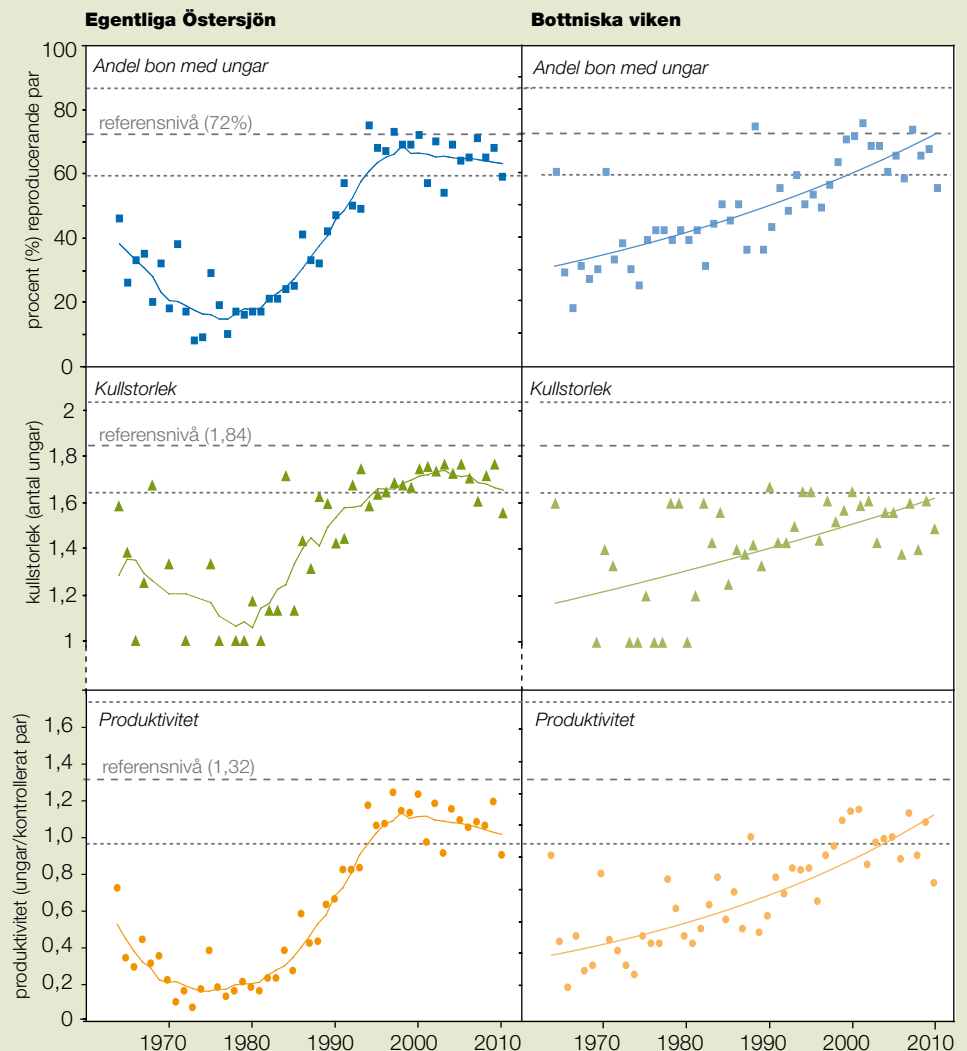
Alla tre mått på häckningsframgång visar signifikanta öknings för hela den undersökta perioden ($p < 0,001$), men i Egentliga Östersjön förklaras tidsförloppet för häckningsframgång bättre av ett glidande medelvärde jämfört med en regressionslinje. Därför har den utjämnade linjen ritats ut istället för regressionslinjen i Egentliga Östersjön.

Figurerna visar att årets värden för andelen bon med ungar knappt är i nivå med den undre gränsen för konfidensintervallet för referensnivån. När det gäller kullstorlekarna i båda områdena ligger den tydligt under denna gräns. Detta ger en produktivitet per kontrollerat par som ligger klart under referensnivån i båda kustområdena.

Mindre kullar i Bottenhavet

Havsörnar i Östersjöområdet lägger oftast två ägg (max tre). Det lägre antalet ungar per kull kunde inte kopplas till fler okläckta ägg i bona, vilket kan indi-

HAVSÖRNENS HÄCKNINGSFAMGÅNG

Havsörn på is vid södra Gävlekusten i januari 2011. Den kalla, snörika vintern gjorde att fler örnpär än vanligt inte lyckades med sin häckning.

Foto: Nils-Olof Engberg

Foto: Björn Helander

➤ Övergivet havsörnsbo med ett ägg, Stockholms skärgård 2010.

keras att ett större antal honor än vanligt bara lade ett ägg detta år. Detta gäller även för södra Bottenhavet, där förekomsten av döda ägg i bon med ungar ofta varit betydligt större än i andra områden. I tabellen framgår att antalet ungar per kull även detta år var lägre hos örnnarna vid Bottenhavskusten än både i Bottenviken och i Egentliga Östersjön.

En hårdare vinter än vanligt

Vintern 2009–2010 var betydligt kallare och mer snörik än på många år. Ändå var det ingen extrem vinter sedd i ett lite längre perspektiv. Men en viss väderpåverkan på havsörnarnas reproduktion är trolig, bland annat genom att mycket frusen snö i bona kan ha medfört fler avbrutna häckningsförsök. Detta är en möjlig orsak till att fler örnpär än vanligt inte fullföljde sina häckningsförsök utan bara byggde bo utan att sedan lägga ägg.

Undersökningar inom Naturskyddsföreningens Projekt Havsörn i inlandet ger inte något stöd för att vintern påverkade reproduktionen där. Häckningsutfallet för inlandsbestånden 2010 i tabellen är nästan identiskt med det som rapporterades för 2009 i förra årets HAVET. Det blir intressant att följa utvecklingen vid kusten under 2011 – efter ännu en snörik och kall vinter.

LÄSTIPS:

HAVET 2010

HAVSÖRNSBESTÅNDET I SVERIGE 2010				
	Undersökta bon	Lyckade häckningar	Ungar per kull	Ungar per par
Östersjöskusten	326	57 %	1,53	0,86
<i>Referensnivåer < 1954</i>		72 %	1,8	1,3
Egentliga Östersjön	217	59 %	1,55	0,91
Götaland	126	60 %	1,58	0,88
Svealand	96	57 %	1,52	0,95
Bottniska Viken	109	55 %	1,49	0,75
Bottenhavet	77	43 %	1,43	0,60
Bottenviken	32	72 %	1,57	1,13
Inlandet i söder* (Syd- & mellansverige)	125	76 %	1,64	1,21
Götaland	45	87 %	1,68	1,40
Svealand & södra Norrland	70	70 %	1,62	1,10
Inlandet i norr* (Lappland & Norrbotten)	68	56 %	1,20	0,69

* Data från Naturskyddsföreningens Projekt Havsörn.